

Doslova z celé kopy krátkých historek z období let 1850 až 1945, postihujících období monarchie, republikánské období existence samostatného československého státu, ale i období německé okupace a přibližujících vyšetřování nejzávažnějších z trestných činů – zločinů, přináším další tři, reprezentující jednotlivé režimy. Jako názvy jednotlivých povídek slouží více, ale i méně známá přísloví, která vystihují podstatu případu.

Podvod a klam, zradí se sám

Na četnickou stanici v Nasavrkách v politickém okrese Chrudim přivedl 3. října 1883 v podvečer občan Jan Kovář 16 roků starého místního výrostka Štěpána Kadlece. Na stanici přítomnému závodčímu Františku Cejpovi občan Kovář sdělil, že uvedený výrostek chtěl podvést starou hokynářku Hátu Hykšovou. Využil toho, že téměř sedmdesátiletá hokynářka špatně vidí a zaplatil za malý nákup falešnou zlatkou. Očekával, že ještě dostane vráceno nazpět. Štěpán Kadlec panu závodčímu se slzami v očích přiznal, že spolu s o rok mladším Josefem Hruškou, který byl četníkovi také velmi dobře znám, využili špatného zraku staré hokynářky, namalovali napálenými dřívky na papír o velikosti jedné zlatky její napodobeninu a Hruška šel za pár krejcarů nakoupit jablka. Od hokynářky dostal na jejich „zlatku“ ještě nazpět. To je podnítilo k opakování činu, který tentokrát provedl Kadlec, opět využívaje podvečerního šera. Závodčí Cejp se ustrojil a vyzbrojil a vydal se spolu s Kadlecem do obchodu hokynářky Hykšové, aby zjistil podrobnosti k případu.

Stará hokynářka četníkovi sdělila, že na svatého Václava, tedy 28. září v podvečer, do jejího obchodu přišel místní pasák Josef Hruška, koupil si u ní za pět krejcarů jablek a přitom platil starou rakouskou zlatkou. Vrátila mu nazpět. Vzhledem k tomu, že koncem měsíce pozbývaly staré rakouské zlatky z roku 1866 platnost, odložila si ji stranou. Druhý den ráno si na denním světle povšimla, že jde o nepovedenou kresbu pouze zdaleka napodobující státovku.

Ve druhém případě, ke kterému došlo právě dnes, však již byla obezřetná a řekla chlapci, že si musí dojít pro drobné. Místo toho došla pro souseda, který Štěpána Kadlece zadržel a odvedl na četnickou stanici.

Četníkovi předložila obě napodobeniny státovky. Na první pohled bylo jasné, že jde o velmi nezdařené napodobeniny staré rakouské jednoguldenové státovky z roku 1866. Kadlec s Hruškou si ve své prostoduchosti neuvědomili, že platnost těchto státovek skončila dnem 30. září 1883 a že Kadlec vlastně „platil“ již neplatnou bankovkou.

Následovalo zatčení Josefa Hrušky a dodání obou hříšníků k okresnímu soudu v Nasavrkách. Vyšetřováním sice byl prokázán zlý úmysl obou chlapců, pocházejících z nuzných poměrů, okrást hokynářku, ale rozhodně se nejednalo o penězokazy.

Trestní řád však byl neúspěšný a stanovil v případě vyšetřování falšování nebo napodobování

veřejných úvěrních papírů spolupracovat s c. k. národní bankou ve Vídni. Výsledkem znaleckého zkoumání bylo konstatování národní banky, že jde o mizernou mazaninu. Přesto se případ dostal coby zločin padělání veřejných papírů úvěrních napodobováním ke krajskému trestnímu soudu v Chrudimi. Ačkoliv nejmenším trestem za uvedený zločin byl pětiletý těžký žalář, byli Štěpán Kadlec a Josef Hruška odsouzeni vzhledem k jejich nízkému věku a zanedbané výchově pouze na tři měsíce žaláře. Když se jich předseda soudu tázal, zdali rozhodnutí soudu rozuměli a zda jsou s uděleným trestem spokojeni, Hruška žádal, zdali by nešlo uložený trest ještě snížit, že to již nikdy neudělají. Z toho bylo zřejmé, že si vůbec neuvědomil dosah svého jednání.

Není všechno pravda, co se píše

Ve čtvrtek 6. března 1930 večer bylo v hostinci u Grünbergera v obci Marcelová v politickém okrese Stará Ďala plno. Pivo i kořalka tekly doslova proudem. Asi o 23. hodině místní rolník Koloman Čintalán začal vykřikovat, že zdejšími hasičům nenáleží tolik piva, kolik ho dnes večer vypili. Na to zareagovali přítomní dělníci Josef Gall a Josef Toth. Spolu s dalšími přítomnými dělníky Františkem Marošim a Františkem Markaszem se dohodli, že si na Čintalána počkají a nafackují mu za jeho řeči.

O hodinu později, tedy o půlnoci, opustil rolník Koloman Čintalán spolu se zedníkem Pavlem Madočajem hostinec. Ihned za nimi výčep opustili dělníci Gall, Maroši, Toth a Markasz. Ani ne po deseti minutách po jejich odchodu kdosi vykřikl do výčepu, že Josef Gall je mrtev! Poslali do nedalekých Krátkých Kesů pro četníky. Na místo se okamžitě vypravil velitel stanice praporčík Evžen Berka a spolu s ním strážmistři Karol Čelár, Emil Pražan a Josef Tělupil. Mrtvola Josefa Galla ležela na zemi před stavením Kolomana Čintalána. Tělo leželo na zádech a v oblasti srdce bylo bodné zranění, z něhož vytékala krev. Přivolaný místní lékař konstatoval smrt.

Velitel četníků nechal všechny přítomné shromáždit v hostinci a začal s vyšetřováním případu. Přitom se od hostinského dozvěděl o slovních výtkách na adresu místních hasičů ze strany Kolomana Čintalána a o urychleném opuštění hostince dělníky Gallem, Markaszem, Marošim a Tóthem po odchodu Čintalána.

Zedník Madočaj uvedl, že po jeho odchodu z hostince spolu s Čintalánem jej čtveřice dělníků začala pronásledovat až k jeho stavení, vzdálenému asi 100 kroků od hostince. Zde jej obklíčili a začali bít. Čintalán vytáhl na svoji obranu kapesní nůž, kterým při ohánění se bodl Galla přímo do srdce. Ten se po ráně svalil na zem a skonal.

Koloman Čintalán byl četníky zatčen a pro zločin zabití byl hned druhého dne ráno dodán, spolu s doličným předmětem, svým kapesním nožem, do věznice krajského soudu v Komárně.

Zhruba po týdně si praporčík Berka přečetl v tisku článek o tomto případu. Nesl tučně psaný nadpis „BRUTÁLNÍ VRAŽDA v malé vesničce u Komárna“. V podtitulku bylo uvedeno: „Probodl kuchyňským nožem svému protivníku srdce. – Vrah se dosud nepřiznal.“ Na velitele četnické stanice šly doslova mrákoty. V původní zprávě psané pro Polední list autor, uvedený zkratkou -ček-, případ zcela nepravdivě, avšak barvitě vylíčil: *Kdysi bývalí přátelé, nyní Čintalán k smrti nenávidící Galla, vyhrožoval, že mu poláme kosti. Společnost prý Čintalána vybízela, aby*

„Gállem zúčtoval, že mu přítomní budou nápomocni. Nic netušící Gáll byl po opuštění hostince napaden Čintalánem a jeho kumpány, kteří jej začali bít. Gállovi se podařilo z obklíčení uprchnout, běžel ke svému domu, před nímž se svalil na zem mrtev. Při ohledání bylo zjištěno, že má ostrým kuchyňským nožem probodnuto srdce...“

Jen se praporčík Berka z rozčilení trochu uklidnil, obdržela četnická stanice Krátké Kesy přípis Všeobecné kriminální ústředny při policejním ředitelství v Praze se žádostí o podání zprávy k případu, na němž byl výstřížek výše uvedeného novinového článku, podepsaný vládním radou Josefem Knotkem. V odpovědi na přípis uvedl, že novinový článek se nezakládá na pravdě a podrobně vylíčil, jak k činu ve skutečnosti došlo a jak byl místním četnictvem vyřešen.

Jaká služba, taková výslužka

Na četnickou stanici v Hostivicích v politickém okrese Kladno bylo první červnové pondělí roku 1940 oznámeno přepadení služky v domácnosti místního učitele Havlíka.

Na místo se vypravil velitel stanice vrchní strážmistr František Truhlář se štábním strážmistrem Rudolfem Chocholou a strážmistrem Václavem Leflerem. Zde je přivítala Anna Štichová, tchyně učitele Karla Havlíka. Celá vystrašená vyprávěla, že byla v jejich bytě před půl hodinou přepadena a oloupena jejich 17 roků stará služka Boženka Malinová. Zatímco ona byla na kus řeči u sousedky, maskovaný muž přepadl Boženku. Z chodby slyšela nějaké kroky, jako by někdo běžel po schodech dolů. Když přišla domů, našla tam na zemi bezvládně ležet služku s roubíkem v ústech. V první chvíli myslela, že je Boženka mrtvá! Vyndala jí z úst roubík a až na základě jejího výkřiku z úleku se Boženka probírala ze mdlob a začala vyprávět, že byla přepadena.

Když se pozornost četníků obrátila ke služce, ta začala naprosto klidně líčit, že po odchodu paní k sousedce uklízela. Zaslechla tiché otevření dveří. Domnívala se, že je to paní jdoucí od sousedky. Proto tomu nevěnovala pozornost. Když se otočila, stál před ní vysoký chlap se začerněným obličejem. Než stačila vykřiknout, uchopil ji, rukou zakryl ústa a povalil na zem. Poté jí nacpal do úst hadr, aby nemohla křičet. Omdlela a probírala se, až když u ní byla stará paní.

Vrchní strážmistr poslal své podřízené, aby pátrali po pachateli činu ve městě. Mezitím se zajímal o rozsah způsobené škody. Služka uvedla, že pan učitel při svém odchodu na výuku položil na stůl tři stokorunové bankovky se složenkou a nařídil jí, aby je odnesla na poštu. Peníze ze stolu zmizely. Tudíž se jedná o skutečnou loupež.

Po necelých dvou hodinách se četníci vrátili do bytu učitele. Výslechem lidí z okolí domu, ani obchůzkou po městě, se jim nepodařilo zjistit sebemenší informaci vedoucí k pachateli činu. Velitel hostivických četníků se probíral jednotlivými verzemi případu. Oslovil Annu Štichovou s možnou verzí, že by loupež mohla být služebnou fingována. Tuto variantu stará paní rezolutně vyloučila. Vždyť slyšela na chodbě domu kroky utíkající osoby. S Boženkou jsou maximálně spokojeni. Rovněž tak služka trvala na svém, že byla přepadena.

Nezbývalo než o případu vyrozumět kladenskou četnickou pátrací stanici. Automobil s hlídkou pátračky byl v Hostivicích ani ne do hodiny. Praporčík Josef Květenský začal výslechem poškozené služky, která příslušníkům pátračky opakovala to, co již řekla hostivickým četníkům.

Následoval výslech paní domácí. Ta litovala nebohou Boženku, když ji našla v bezvědomí ležící na podlaze v kuchyni. Byla v obličeji celá rudá!

Toto sdělení všechny přítomné četníky zarazilo. Když je člověk v bezvědomí, tak je bledý. Na oko rozhodl praporčík Květenský, že je třeba prohledat celý dům, zdali si zde pachatel činu někde svůj lup neuschoval. Přitom se samozřejmě zaměřili zejména na věci služky Boženky. Ta ochotně četníkům ukázala všechny svoje věci. Poněkud to bylo horší, když prohlídka pokračovala na půdě domu.

Zde za krovem našel štábní strážmistr Jan Staněk z pátračky tři stokoruny. Boženka, když to spatřila, tak zbledla a tentokrát skutečně omdlela. Po probnutí ze mdlob začala plakat a doznala se ke krádeži peněz, za které si chtěla koupit nové šaty. Lítost ani prosby za odpuštění jí nebyly nic platny. Ty kroky, které slyšela stará paní z chodby, patřily služce běžící z půdy do bytu. Proto byla celá rudá v obličeji.

Vzhledem k věku dívky se četníci rozhodli nechat věc být. Avšak její zaměstnavatelé již tak velkorysí nebyli. Okamžitě ji propustili ze služby.

JUDr. Michal Dlouhý, Ph.D., foto archiv autora

Článek byl zpracován za využití autorovy knihy *Četnické historky – Zločiny a přísloví. Knihy o četnících* z nakladatelství Jindřich Kraus - PRAGOLINE žádejte u svých knihkupců, v internetových obchodech nebo na www.megaknihy.cz. Kniha byla vydána i v elektronické podobě a je k dostání na www.kosmas.cz

Zajímavé informace získáte také na: www.cetnik-michal-dlouhy.cz

{phocagallery view=category|categoryid=165|limitstart=0|limitcount=0}